

ÎNCHEIERE

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat,
Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vladislav Macovei
împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 05 iunie 2017 Vladislav Macovei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat solicitând recunoașterea ca fiind ilegală nesoluționarea în limita termenului prevăzut de lege (refuzul tacit) de către Serviciul Fiscal de Stat a cererii scrise cu număr de intrare 171 din 05 aprilie 2017, obligarea Serviciului Fiscal de Stat de a emite actul administrativ, decizia, prin care să fie dispusă restituirea supraplății impozitului pe avere pentru anul 2016 în mărime de 12920, 18 lei.

În motivarea cererii, reclamantul a invocat că este proprietarul bunului imobil cu număr cadastral xxxxx, constituit din casa de locuit individuala amplasată pe str. xxxxx, înregistrată în Registrul bunurilor imobile la 21 ianuarie 2013. La 13 decembrie 2016 a recepționat prin intermediul poștei, avizul de plată al impozitului pe avere pentru anul 2016 cu nr. xxxxx din 30 noiembrie 2016, în cuantum de 12920,18 lei. Din conținutul acestui aviz a aflat ca la adresa Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, sect. Buiucani, de către Oficiul cadastral Teritorial Chișinău au fost prezentate informații în scopul determinării bazei impozabile a bunului imobil. Conform acestor informații, valoarea în scop de impozitare a bunului imobil cu număr cadastral xxxxx, ar fi fost estimată de către Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău în mărime de 1615022,00 de lei, iar suprafața bunului imobil ar fi de 200,00 mp.

Reclamantul a menționat că din momentul înregistrării bunului imobil cu număr cadastral xxxxx, în Registrul bunurilor imobile, adică din 21 ianuarie 2013 și până la 26 ianuarie 2017, Oficiul cadastral Teritorial Chișinău nu a transmis nici prin poștă, nici prin alta modalitate, o notificare/informație privind valoarea estimată în scop de impozitare a casei individuale de locuit. Or, conform art. 26 al Legii nr. 989 din 18 aprilie 2002 cu privire la activitatea de evaluare, rezultatele evaluării efectuate

În scopul impozitării se aduc la cunoștință proprietarilor bunurilor imobile de către organele cadastrale teritoriale, iar în cazul dezacordului cu mărimea valorii estimate a obiectului, proprietarul acestuia este în drept să-și expună obiecțiile față de organul cadastral teritorial în termen de o lună de la data primirii notificării respective. În acest sens, a indicat și prevederile pct. 43 din Regulamentul cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1303 din 24 noiembrie 2004, conform căroră Oficiile Cadastrale Teritoriale, cu sprijinul autorităților administrației publice locale vor asigura transmiterea notificărilor proprietarilor pe adresa amplasării bunului imobil.

Reclamantul a precizat că nefiind de acord cu informațiile și cifrele indicate în avizul de plată al impozitului pe avere pentru anul 2016, depistând anumite neconcordanțe și chiar erori, a formulat o cerere scrisă către Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, prin care a solicitat eliberarea extrasului din Registrul bunurilor imobile și a certificatelor privind valoarea bunului imobil în scopul impozitării. Totodată, a solicitat reprezentanților Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău corectarea greșelilor și erorilor din Registrul bunurilor imobile, exprimându-și dezacordul cu informațiile și datele din Registrul bunurilor imobile înscrise și prezentate în scopul determinării bazei impozabile a casei individuale de locuit. Termenul de plată al impozitului pe avere pe anul 2016 era până la data de 25 decembrie 2016, însă deoarece Oficiul cadastral Teritorial Chișinău nu-i prezentase un răspuns în scris la solicitările sale, a fost impus de a achita la 27 decembrie 2016 integral cuantumului impozitului pe avere pentru anul 2016, pentru bunul imobil cu număr cadastral xxxxx în mărime de 12920,18 lei, conform ordinului de încasare a numerarului nr. xxxxx din 27 decembrie 2016. Prin faptul că Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău a prezentat informații eronate și greșite către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău privind valoarea bunului imobil în scopul impozitării, i-au fost lezate drepturile și interesele sale recunoscute de lege. Or, acest fapt a dus la calcularea și, în consecință, înaintarea spre plată în mod greșit (prin eroare) a impozitului pe avere pentru anul 2016.

Reclamantul a indicat că la 30 decembrie 2016 a depus personal la adresa Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău o cerere prealabilă în scris cu număr de intrare M-478/16, prin care a solicitat corectarea erorilor și greșelilor admise în Registrul bunurilor imobile. Prin răspunsul nr. M-478/16/01-09/125/17 din 30 ianuarie 2017 al Oficiului cadastral Teritorial Chișinău, i s-a comunicat că în rezultatul examinării cererii sale prelabile a fost efectuată o recalculare cu titlu de reevaluare specială a valorii casei sale individuale de locuit, conform pct. 9 al Regulamentului cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1303 din 24 noiembrie 2004, fiind efectuate modificări în programul automatizat elaborat pentru estimarea valorii în scopul impozitării, valoarea bunului imobil fiind recalculată, iar datele privind modificarea valorii au fost transmise organelor fiscale. Odată cu această scrisoare informativă a primit pentru prima dată o notificare/informație privind valoarea estimată a bunului imobil cu număr cadastral xxxxxx, casa individuală de locuit în valoare de 1380361,00 de lei. În scopul precizării datei calendaristice de punere în aplicare a rezultatelor reevaluării speciale a bunului imobil în scop de impozitare, a adresat Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău o cerere în scris, prin care a solicitat tălmăcirea actelor respective și drept răspuns la solicitările sale, i-a fost eliberat din

Registrul bunurilor imobile un certificat cu nr. xxxxx privind valoarea bunului imobil în scopul impozitării din 10 martie 2017 și i s-a explicat că valoarea estimată în scopul impozitării a bunului imobil este de 1380361,00 de lei și se aplică din momentul înregistrării bunului imobil în Registrul bunurilor imobile, adică din 21 ianuarie 2013. Data ultimei și unicei evaluări a bunurilor imobile, efectuate în scop de impozitare în Republica Moldova este de 01 iunie 2005. Casa sa individuală de locuit cu număr cadastral xxxxx, amplasată pe str. xxxxx, ca și bun imobil a fost formată și inclusă în categoria de bunuri imobile impozabile, după finalizarea evaluării din 01 iunie 2005, fiind înregistrată în Registrul bunurilor imobile la 21 ianuarie 2013. Conform certificatului privind valoarea bunului imobil în scopul impozitării nr. xxxxx din 10 martie 2017, bunul imobil cu număr cadastral xxxxxx are o valoare de 1380361,00 de lei, data ultimei estimări fiind indicată, 01 iunie 2005. Or, în contextul prevederilor pct. 10 al Regulamentului cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1303 din 24 noiembrie 2004, reevaluarea specială va respecta principiile ce au stat la baza ultimei evaluări sau reevaluări. Data reevaluării speciale va corespunde cu data ultimei evaluări sau reevaluări ale categoriei de bunuri imobile la care se referă obiectul evaluării. Conform dispozițiilor art. 287³ alin.(3), (4) Cod fiscal, nu constituie obiect al impunerii bunurile imobiliare, inclusiv cotele-părți, aflate în posesia persoanei, a căror valoare totală nu depășește 1,5 milioane de lei și suprafața nu depășește 120 mp, precum și baza impozabilă a bunurilor imobiliare constituie valoarea estimată a acestor bunuri, apreciată de către organele cadastrale teritoriale. Astfel, luând în considerare conținutul și sensul interpretativ al acestor norme de drept, inclusiv și faptul că bunul imobil în cauză începând cu 21 ianuarie 2013 și până în prezent, nu constituie obiect al impozitului pe avere, conform Titlului IV¹ din Codul fiscal, s-a adresat personal la Direcția Deservire Fiscala Buiucani cu solicitarea restituirii sumei de 12920,18 lei, supraplata achitată la impozitul pe avere pentru anul 2016. Inițial reprezentanții direcției au declarat că nu cunosc cum să gestioneze această situație și l-au redirecționat la sediul Direcției Generale Administrare Fiscale municipiul Chișinău al Serviciului Fiscal de Stat, care la rândul lor l-au redirecționat iarăși la Direcția Deservire Fiscala Buiucani. Revenind, în neenumărate rânduri i s-a promis că cererea sa va fi soluționată, însă de fiecare dată la solicitarea informațiilor referitor la etapa/stadiul soluționării cererii sale, primea răspunsuri formale, evazive, cererea rămânând a fi nesoluționată în continuare.

Reclamantul a afirmat că la 05 aprilie 2017 a depus în adresa Direcției Deservire Fiscală Buiucani a Serviciului Fiscal de Stat o cerere cu caracter prealabil, prin care a solicitat restituirea sumei de 12920,18 lei, plătită anterior ca supraplata a impozitului pe avere pentru anul 2016. La 05 mai 2017, la expirarea termenului de 30 de zile calendaristice din ziua depunerii cererii sale prelabile, Direcția Deservire Fiscala Buiucani nu i-a prezentat un răspuns nici în scris, nici verbal și nici prin altă modalitate de comunicare accesibilă, referitor la soluționarea cererii prelabile. Prin faptul că Direcția Deservire Fiscala Buiucani nu a soluționat în limita termenului prevăzut de lege, cererea sa, exprimând de fapt un refuz tacit, neîntemeiat și ilegal, de a i se restitui supraplata impozitului pe avere pentru anul 2016, în mărime de 12920,18 lei, s-a comis o ilegalitate. A invocat reclamantul lezarea drepturilor și intereselor prevăzute de legislația în vigoare a Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 05 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Vladislav Macovei și s-au recunoscut ca fiind ilegale inacțiunile Serviciului Fiscal de Stat de nesoluționare în termenul legal a cererii nr. 171 din 05 aprilie 2017 depuse de Vladislav Macovei referitor la restituirea sumei supraplății impozitului pe avere pentru anul 2016 în mărime de 12920, 18 lei; s-a obligat Serviciul Fiscal de Stat să emită actul administrativ în conformitate cu prevederile art. 175, 176 Cod fiscal RM privind dispunerea restituirii în beneficiul lui Vladislav Macovei a sumei supraplății impozitului pe avere pentru anul 2016 în mărime de 12920, 18 lei.

Prin decizia din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 05 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Pentru a concluziona astfel, instanța de apel a reținut că la caz este cert stabilit că data ultimei evaluări a bunurilor imobile, efectuate în scop de impozitare în Republica Moldova este 01 iunie 2005, iar casa lui Vladislav Macovei cu număr cadastral xxxxx din xxxxx, ca și bun imobil a fost formată și inclusă în categoria bunurilor imobile impozabile după finalizarea evaluării din 01 iunie 2005, fiind înregistrată în Registrul bunurilor imobile la 21 ianuarie 2013.

Totodată, a stabilit că în baza certificatului privind valoarea bunului imobil în scopul impozitării nr. xxxxx din 10 martie 2017, bunul imobil cu număr cadastral xxxxx are o valoare estimată la 1380361, 00 de lei, data ultimei estimări fiind indicată 01 iunie 2005.

Instanța de apel a relevat că conform art. 287³ Codul fiscal, nu constituie obiect al impunerii bunurile imobiliare, inclusiv cotele-părți, aflate în posesia persoanei, a căror valoare nu depășește 1,5 milioane lei și suprafața nu depășește 120 mp. Baza impozabilă a bunurilor imobiliare constituie valoarea estimată a acestor bunuri, apreciată de către organele cadastrale teritoriale.

Astfel, deoarece bunul imobil, casa de locuit individuală cu număr cadastral xxxxx din xxxxx, începând cu 21 ianuarie 2013 și până în prezent, nu constituie obiect al impozitului pe avere, conform Titlului IV Cod Fiscal, Vladislav Macovei s-a adresat cu cerere de restituire a sumei de 12920, 18 lei, plătită anterior ca supraplătă a impozitului pe avere pentru anul 2016.

Conform art. 176 alin. (1) Cod fiscal, cu excepția cazurilor când legislația fiscală prevede altfel, restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită contribuabilului se face în modul și în termenele stabilite la art.175 numai dacă acesta nu are restante. Termenul specificat la art.175 se suspendă în cazul în care contribuabilul care solicită restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației, urmează a fi restituită este învinuit de săvârșirea unei infracțiuni prin intermediul tranzacțiilor economice care a condus la apariția dreptului la restituirea sumelor impozitelor și/sau taxelor și față de el a fost pornită urmărirea penală până la încetarea urmării penale, scoaterea de sub urmărire penală, pronunțarea unei sentințe de achitare definitive sau a unei sentințe definitive de încetare a procesului penal față de contribuabilul respectiv.

La 29 mai 2018 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun.Chișinău, a declarat recurs împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Vladislav Macovei.

În motivarea recursului s-a invocat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cazului. La fel, au aplicat eronat norma de drept material și nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 06 martie 2018, iar Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun.Chișinău, a declarat recurs la 29 mai 2018.

Materialele cauzei atestă că decizia contestată a fost expediată participanților la proces la 12 aprilie 2018, conform scrisorii de însoțire (f.d. 91) și a fost recepționată de către recurent al 26 aprilie 2018, conform ștampilei de intrare (f.d.101). Astfel, recursul se consideră a fi declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun.Chișinău, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun.Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității

constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun.Chișinău.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun.Chișinău împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic